МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

Факультет менеджменту, адміністрування та права

Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ПРОДУКТИВНА ПЕДАГОГІКА В АГРОВИРОБНИЦТВІ

навчально-методичний посібник до самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання
спеціальності *015 Професійна освіта (аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)*

Харків - 2024

ПРОДУКТИВНА ПЕДАГОГІКА В АГРОВИРОБНИЦТВІ

навчально-методичний посібник до самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання
спеціальності *015 Професійна освіта (аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)*

Затверджено
рішенням Науково-
методичноїради
факультету
МАП ДБТУ
Протокол № 1
від 17.09.2024 р.

УДК 37.091.3:63
П 56

Схвалено на засіданні кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін ДБТУ
(протокол № 1 від 04.09.2024 р.)

«Продуктивна педагогіка в агровиробництві»: *навчально-методичний посібник до вивчення дисц. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 015 Професійна освіта (аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)* ***уклад. М.С. Пономарьова, С.А. Золотарьова, В.Є. Новікова – Харків: ДБТУ, 2024 – 97 с.***

Рецензенти:
В.М. Нагаєв – д-р. пед. наук, професор кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування Державного біотехнологічного університету
С.В. Станкевич – канд. с.-г. наук, доцент, завідувач. кафедри, зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б.М. Литвинова Державного біотехнологічного університету.

© Пономарьова М.С., Золотарьова С.А.,
Новікова В.Є. 2024

ВСТУП

Продуктивна педагогіка в агровиробництві є інноваційним підходом до підготовки фахівців, спрямованим на інтеграцію теоретичних знань та практичних навичок. Актуальність теми зумовлена глобальними викликами, що стоять перед аграрною галуззю, серед яких кліматичні зміни, зростання потреб у продовольчій безпеці, впровадження сучасних технологій у виробничі процеси та конкурентна боротьба на аграрних ринках.

У сучасних умовах підготовка кадрів для агровиробництва повинна відповідати високим стандартам якості, бути адаптованою до змін у виробничій сфері та враховувати запити ринку праці. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Продуктивна педагогіка в агровиробництві» забезпечують студентів практичними інструментами, які дозволяють їм стати компетентними професіоналами, готовими до викликів у своїй сфері діяльності.

Особливу значущість має впровадження продуктивної педагогіки для спеціальності

«Професійна освіта» в аграрній сфері, адже вона сприяє:

1. Розвитку аналітичних, комунікативних та управлінських навичок у здобувачів освіти.
2. Підвищенню рівня їхньої підготовленості до роботи в умовах сучасних агропідприємств.
3. Формуванню здатності використовувати інноваційні технології у вирішенні виробничих завдань.

Вивчення цієї дисципліни також має значення для забезпечення сталого розвитку сільськогосподарської галузі через підготовку кваліфікованих кадрів, які здатні підвищувати ефективність агровиробництва, мінімізувати екологічний вплив та сприяти впровадженню новітніх технологій.

Таким чином, розробка та впровадження методичних вказівок з дисципліни «Продуктивна педагогіка в агровиробництві» відповідає актуальним потребам суспільства, аграрного сектору та освітньої системи, забезпечуючи якісну підготовку майбутніх фахівців у сфері агровиробництва та харчових технологій.

МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«***Продуктивна педагогіка в агровиробництві***» це дисципліна, спрямована на формування у здобувачів компетентностей щодо ефективного навчання, впровадження сучасних педагогічних методів та моніторингових технологій у сфері агровиробництва. Навчальні матеріали акцентують увагу на зв'язку теоретичних знань із практичними потребами агровиробничої діяльності.

Мета дисципліни полягає у формуванні у здобувачів освіти теоретичних знань, практичних навичок і професійних компетентностей для ефективного застосування педагогічних підходів у підготовці фахівців аграрної галузі.

Курс спрямований на розвиток здатності до впровадження інноваційних освітніх технологій, організації навчального процесу та забезпечення зв'язку між теорією і практикою в агровиробництві.

Завдання курсу в повній мірі закривають наступні компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації.

Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.

Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.

Програмні результати навчання

Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузей стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).

Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим

стандартом та освітньою програмою.

Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації).

Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з виробом матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у предметній галузі (відповідно до спеціалізації).

Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації).

Проводити педагогічний аналіз та аудит в агровиробництві, з урахуванням психічного навантаження в процесі праці та отримати навичок педагогічного моделювання харчових технологій.

Застосовувати методи типових завдань в агровиробництві та методики викладання дисциплін на засадах педагогічного моніторингу та продуктивної педагогіки в результаті посилення рівня професійнопедагогічної діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ до продуктивної педагогіки. Розгляд базових понять, сутності та принципів продуктивної педагогіки. Аналіз її значення для агровиробничої діяльності.

1.1.Сутність продуктивної педагогіки.

1.2.Значення педагогічної діяльності в агровиробництві.

1.3.Принципи ефективного навчання.

Тема 2. Розробка педагогічних програм для агровиробництва. Методи планування навчальних програм і розробки педагогічних заходів для підготовки кадрів в аграрному секторі.

2.1.Аналіз потреб агровиробництва у кваліфікованих кадрах.

2.2.Принципи розробки навчальних програм.

2.3.Врахування практичного компоненту у навчальному процесі.

Тема 3. Педагогічні технології в аграрній освіті. Вивчення сучасних освітніх

технологій, які забезпечують ефективну підготовку фахівців для агровиробництва.

3.1.Інтерактивні методи навчання.

3.2.Використання симуляторів і цифрових платформ.

3.3.Інновації у навчальному процесі: дистанційне навчання.

Тема 4. Практична підготовка у продуктивній педагогіці. Аналіз значення практичного навчання для розвитку компетенцій у сфері агровиробництва.

4.1.Навчальні полігони та їх роль у підготовці кадрів.

4.2.Організація стажувань на агропідприємствах.

4.3.Інтеграція теоретичного та практичного навчання.

Тема 5. Критичне мислення як основа педагогіки в агровиробництві. Формування критичного мислення у здобувачів для вирішення складних завдань та прийняття обґрунтованих рішень.

5.1.Принципи критичного мислення у

професійній діяльності.

5.2.Аналіз і вирішення виробничих проблем.

5.3.Використання критичного мислення для покращення освітнього процесу.

Тема 6. Моніторинг і оцінка результатів навчання. Методи оцінювання успішності педагогічних програм і підготовки кадрів для агровиробництва.

6.1.Методи моніторингу навчальних досягнень.

6.2.Розробка критеріїв і індикаторів успіху.

6.3.Вдосконалення навчального процесу на основі результатів моніторингу.

ТЕМА 1. ВСТУП ДО ПРОДУКТИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ.

1.1. Сутність продуктивної педагогіки.

Поняття «продуктивна педагогіка» виникло як відповідь на зміни, які відбувалися в освіті наприкінці XX – початку XXI століття. У центрі уваги педагогічних дослідників стала проблема підготовки фахівців, здатних до самостійної, креативної діяльності в умовах постійно змінюваного суспільства та ринку праці.

Ідеї продуктивного підходу вперше з'явилися в концепціях педагогів-гуманістів, таких як Джон Дьюї (John Dewey) і його концепція «навчання через діяльність». Дьюї підкреслював, що навчання повинно бути активним процесом, спрямованим на формування практичних умінь і вирішення реальних проблем. Марія Монтессорі також пропонувала ідеї продуктивного навчання через інтеграцію навчального процесу з практичною діяльністю та самостійним дослідженням.

Розробки в галузі продуктивного навчання пов'язані з іменами таких педагогів, як Антон Макаренко, який наголошував на

значенні праці як методу виховання і навчання. Його підхід до інтеграції навчання із практичною діяльністю у виробничих колективах став фундаментом для майбутніх концепцій. Лев Виготський підкреслював роль діяльності, соціальної взаємодії та культурного контексту в навчальному процесі, що є основою продуктивної педагогіки.

У другій половині XX століття в Західній Європі й США продуктивний підхід почав поширюватися у вигляді методів, орієнтованих на результативність навчання, таких як case-study (аналіз кейсів), problem-based learning (проблемно-орієнтоване навчання) та проєктна методика.

У сучасному вигляді термін «продуктивна педагогіка» з'явився у зв'язку з прагненням освіти перейти від знаннєвої парадигми до компетентнісної. Ця трансформація була викликана:

Швидкими технологічними змінами, які вимагали від фахівців вміння швидко адаптуватися.

Зростаючою потребою ринку праці у працівниках, які можуть вирішувати

комплексні задачі.

Концепція продуктивної педагогіки стала частиною міжнародних освітніх ініціатив, зокрема Програми розвитку освіти ЮНЕСКО та Європейської рамки кваліфікацій.

В Україні поняття продуктивної педагогіки набуло розвитку у зв'язку з реформуванням системи освіти та впровадженням компетентнісного підходу. Ідеї продуктивного навчання стали важливими у професійній освіті, особливо для таких галузей, як агровиробництво, де ключову роль відіграє поєднання теорії з практикою.

Історія поняття «продуктивна педагогіка» відображає перехід від традиційного навчання до компетентнісного, практично-орієнтованого підходу. Воно сформувалося на основі ідей видатних педагогів минулого і продовжує розвиватися у відповідь на потреби сучасного суспільства, ставлячи акцент на підготовці фахівців, здатних до інноваційної та результативної діяльності.

Продуктивна педагогіка – це напрям

педагогічної діяльності, спрямований на розвиток творчих, аналітичних та практичних навичок у здобувачів освіти з акцентом на досягнення реальних результатів у професійній діяльності.

- **Мета продуктивної педагогіки:** формування компетентностей, які забезпечують ефективність діяльності у конкретній професійній сфері.
- **Особливості продуктивної педагогіки:**
  - Орієнтація на практичну діяльність та застосування теоретичних знань у реальних умовах.
  - Використання інноваційних методик навчання, включаючи проєктну діяльність, кейс-методи та симуляції.
  - Формування вмінь працювати в команді, критично мислити та приймати рішення.

1.2. Значення педагогічної діяльності в агровиробництві

Педагогічна діяльність відіграє ключову роль у підготовці фахівців для агровиробництва, забезпечуючи:

- **Розвиток професійних компетентностей:**
  - Використання сучасних технологій у сільському господарстві.
  - Організація ефективної діяльності агровиробничих підприємств.
- **Формування екологічної свідомості:**
  - Підготовка фахівців, які розуміють необхідність збереження природних ресурсів.
- **Підвищення конкурентоспроможності:**
  - Освіта сприяє адаптації фахівців до змін у ринкових умовах, запровадженню інновацій та сучасних підходів до аграрної діяльності.
- **Забезпечення сталого розвитку:**
  - Навчання аграрних фахівців, орієнтованих на вирішення глобальних проблем, таких як зміни клімату, збереження біорізноманіття та раціональне використання земельних ресурсів.

1.3. Принципи ефективного навчання

Продуктивна педагогіка базується на низці принципів, що забезпечують

результативність навчального процесу:

- **Принцип активної участі:**
  - Студенти повинні брати активну участь у навчальному процесі через обговорення, виконання завдань, роботу над проєктами.
- **Принцип практичної спрямованості:**
  - Навчання повинно мати чіткий зв’язок із реальними виробничими завданнями та практикою.
- **Принцип інтеграції теорії та практики:**
  - Теоретичні знання повинні бути інтегровані з практичними заняттями та польовими дослідженнями.
- **Принцип індивідуалізації навчання:**
  - Необхідно враховувати особистісні особливості, темп навчання та професійні інтереси студентів.
- **Принцип інноваційності:**
  - Використання новітніх технологій та методів навчання для підготовки до сучасних викликів агровиробництва.
- **Принцип взаємодії та співпраці:**

- Акцент на роботу в команді, де студенти вчаться спільно вирішувати завдання та досягати спільних цілей.

Продуктивна педагогіка є невід'ємною складовою підготовки кваліфікованих кадрів для агровиробництва. Вона забезпечує поєднання теоретичних знань із практичними навичками, розвиток творчого потенціалу та формування професійної самостійності. Реалізація принципів продуктивного навчання дозволяє підготувати фахівців, здатних ефективно вирішувати сучасні завдання в аграрному секторі та забезпечувати його сталий розвиток.

Завдання

- Розробити коротку презентацію про значення продуктивної педагогіки для агросфери.
- Провести аналіз конкретного випадку використання продуктивної педагогіки в аграрній освіті.

Ситуаційні завдання

Ситуаційне завдання 1

На факультеті запроваджують нову освітню програму, яка передбачає інтеграцію

теоретичних знань із практичною діяльністю. Перед викладачами постало завдання сформулювати основні навчальні цілі та методи, які б відповідали принципам продуктивної педагогіки. Як варто організувати освітній процес, щоб забезпечити розвиток практичних навичок студентів?

Ситуаційне завдання 2

Група студентів отримала завдання підготувати презентацію про сучасні підходи до навчання в агровиробництві. У своїй роботі вони мають використати основні елементи продуктивної педагогіки. Які ключові аспекти повинні бути відображені у їхній презентації?

Ситуаційне завдання 3

У великому агрохолдингу виникла потреба у перепідготовці працівників через впровадження нових технологій. Керівництво звернулося до навчального закладу з проханням розробити програму навчання. Які аспекти педагогічної діяльності мають бути враховані, щоб навчання відповідало потребам виробництва?

Ситуаційне завдання 4

На кафедрі професійної освіти відбувся запит на організацію відкритої лекції для студентів, де запрошений експерт має розкрити значення педагогіки у впровадженні інноваційних технологій у фермерських господарствах. Які приклади із сучасного агровиробництва слід включити до лекції, щоб підкреслити роль педагогічної діяльності?

Ситуаційне завдання 5

Студенти аграрного університету під час вивчення дисципліни «Продуктивна педагогіка» виявили труднощі у розумінні зв'язку між теорією та практикою. Викладачі вирішили змінити підхід до викладання та більше зосередитися на практичних аспектах. Які принципи ефективного навчання варто застосувати, щоб студенти краще засвоїли матеріал?

Ситуаційне завдання 6

На навчальній практиці планується провести серію занять для студентів із використанням інтерактивних методів

навчання. У завдання викладачів входить забезпечення ефективного залучення студентів до навчального процесу. Як правильно спланувати заняття, щоб забезпечити досягнення освітніх результатів?

Література

1. Биков, В. Ю., & Бугайчук, К. Л. (2018). *Сучасні технології підготовки фахівців для аграрного сектору* (с. 45–67). Київ: Наукова думка.

2. Веселов, О. О. (2020). *Інноваційні освітні технології в агроосвіті* (с. 20–55). Харків: Основа.

3. Гончаренко, С. У. (2003). *Педагогічні технології в сучасній освіті* (с. 12–40). Київ: Либідь.

4. Ільченко, В. Р. (2013). *Системи управління якістю в освіті* (с. 33–59). Харків: Основа.

5. Ляшенко, О. І. (2011). *Якість освіти: моніторинг, оцінювання, управління* (с. 48–92). Київ: КНТ.

6. Методичні рекомендації МОН України. (2021). *Оцінювання якості освіти в професійних навчальних закладах* (с. 5–25).

Київ: Міністерство освіти і науки України.

7. Підласий, І. П. (2004). *Практична педагогіка або три технології* (с. 72–96). Київ: Школяр.

8. Савченко, О. Я. (2016). *Дидактика початкової школи* (с. 18–39). Київ: Генеза.

9. UNESCO. (n.d.). *Teaching and Learning for a Sustainable Future*. Retrieved from https://www.unesco.org

ТЕМА 2. РОЗРОБКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ АГРОВИРОБНИЦТВА.

2.1. Аналіз потреб агровиробництва у кваліфікованих кадрах. Планування навчальних програм у аграрному секторі є багатоступеневим процесом, спрямованим на формування освітніх траєкторій, які відповідають сучасним вимогам ринку праці. Ефективне планування забезпечує підготовку кваліфікованих кадрів, здатних працювати в умовах стрімких технологічних змін, екологічних викликів і конкурентного середовища. Розробка ефективних педагогічних програм починається з вивчення ринку праці, визначення вимог роботодавців

та специфіки галузі.

Цілі аналізу

1. Виявлення затребуваних професій в аграрному секторі (агрономи, техніки, спеціалісти з переробки продукції).
2. Оцінка рівня дефіциту кваліфікованих кадрів у різних регіонах.
3. Визначення ключових компетенцій, необхідних для успішної професійної діяльності:
   - Робота з сучасним обладнанням.
   - Знання екологічних стандартів.
   - Застосування інноваційних технологій.

Етапи проведення аналізу

Збір даних:

- Статистичні дослідження щодо зайнятості в агровиробництві.
- Огляд вакансій у галузі через спеціалізовані платформи.
- Моніторинг освітніх програм, що вже реалізуються.

Опитування стейкхолдерів:

- Роботодавців: визначення необхідних компетенцій та навичок.
- Освітян: виявлення прогалин у

навчальних програмах.

- Студентів: оцінка їхньої підготовленості та потреб у практичному навчанні.

Результати аналізу

Визначення переліку професій та спеціалізацій.

Формування набору професійних компетенцій (технічні, аналітичні, управлінські).

1. Виявлення недоліків існуючих освітніх програм, які потребують оновлення.
2. Розробка рекомендацій щодо модернізації навчального процесу.

2.1. Принципи розробки навчальних програм

Створення навчальних програм базується на принципах, які забезпечують їх ефективність та відповідність потребам агровиробництва.

Компетентнісний підхід

1. Орієнтація на формування у студентів практичних навичок та здатності вирішувати виробничі завдання.
2. Включення до програм навчання інноваційних технологій, таких як

автоматизація процесів у сільському господарстві.

Практична спрямованість

1. Забезпечення високої частки практичних занять у загальній програмі.
2. Організація стажувань і виробничих практик на аграрних підприємствах.

Гнучкість та адаптивність

1. Програми повинні враховувати специфіку регіонального агровиробництва.
2. Можливість швидкого оновлення змісту курсів відповідно до нових технологій та стандартів.

Інтеграція теорії та практики

1. Поєднання лекційного матеріалу з лабораторними роботами, практичними заняттями та польовими дослідженнями.

Інноваційність

1. Використання сучасних педагогічних методик:
   - Кейс-методи.
   - Проєктне навчання.
   - Моделювання виробничих процесів.

2.3. Врахування практичного

компоненту у навчальному процесі

Значення практичного компоненту

Практичне навчання дозволяє студентам застосовувати теоретичні знання, отримані під час лекцій. Воно сприяє розвитку професійних навичок і вмінь, необхідних для виконання завдань у реальних умовах.

Форми організації практичного навчання

Виробничі практики:

- Стажування на базі аграрних підприємств (фермерські господарства, кооперативи, корпорації).
- Ознайомлення з сучасним обладнанням і технологіями у виробництві.

Лабораторні роботи:

- Проведення експериментів у спеціалізованих лабораторіях.
- Вивчення методів аналізу якості продукції.

Проєктне навчання:

- Розробка проєктів, спрямованих на вдосконалення виробничих процесів.
- Аналіз реальних кейсів підприємств аграрного сектора.

Дуальна освіта:

- Поєднання навчання у закладах освіти з постійною практикою на підприємствах.

3.3. Оцінка ефективності практичної підготовки

1. Виконання завдань під час виробничої практики.
2. Захист звітів про практику.
3. Оцінювання практичних проєктів, виконаних студентами.

Розробка педагогічних програм для агровиробництва вимагає комплексного підходу, який включає глибокий аналіз потреб галузі, дотримання принципів компетентнісного та практично орієнтованого підходу. Практичний компонент є ключовим елементом навчальних програм, що забезпечує розвиток у студентів професійних компетенцій і підготовку до роботи в реальних умовах. Інноваційні методики навчання дозволяють інтегрувати сучасні технології та зробити підготовку фахівців максимально ефективною.

Завдання

- Розробити модель навчальної програми

для підготовки спеціаліста в агросфері.

- Підготувати план практичного заняття на тему "Інноваційні підходи до вирощування сільськогосподарських культур".

Ситуаційні завдання

Ситуаційне завдання 1

У регіоні спостерігається підвищений попит на спеціалістів із точного землеробства, але навчальні заклади не готують фахівців із цієї галузі. Ви отримали завдання провести дослідження потреб місцевих агропідприємств для формування нового напряму підготовки. Які дії необхідно здійснити, щоб правильно визначити потреби у кваліфікованих кадрах?

Ситуаційне завдання 2

В аграрному університеті планують створити програму навчання для працівників фермерських господарств. Як визначити ключові напрями, які потрібно включити до програми, враховуючи сучасні виклики у сфері агровиробництва (наприклад, впровадження інноваційних технологій чи екологічні стандарти)?

Ситуаційне завдання 3

Група викладачів розробляє нову навчальну програму для спеціальності «Агроекологія». Вони мають врахувати принципи інтеграції теоретичних знань із практикою, міждисциплінарний підхід і відповідність міжнародним стандартам. Як правильно структурувати програму, щоб забезпечити її ефективність?

Ситуаційне завдання 4

Університет отримав грант на розробку інноваційної програми підготовки спеціалістів для агрохолдингів. Головною вимогою є формування у студентів навичок роботи в цифровому середовищі. Які педагогічні принципи слід врахувати під час планування програми?

Ситуаційне завдання 5

Студенти аграрного університету проходять практику на сучасній агроферме, де використовуються цифрові технології. Після завершення практики викладачі отримали скарги від фермерів про недостатню

практичну підготовленість студентів. Як можна вдосконалити навчальний процес, щоб забезпечити вищий рівень практичної підготовки?

Ситуаційне завдання 6

На базі університету створено навчальний інститут для проведення практичних занять. Викладачам необхідно розробити план інтеграції інституту в навчальний процес. Які елементи практичного навчання слід включити, щоб максимально підготувати студентів до реальних виробничих умов?

Література

1. Томілін, О.О. (2012). Напрями удосконалення системи підготовки кадрів для аграрного сектора економіки. // Вісник Ужгородського національного університету. Серія: Економіка, вип. 1(35), с. 361–365.

2. Запша, Г.М., Седов, В. А. (2024). Підготовка кадрів вищої кваліфікації для аграрного сектору економіки в умовах сучасних трансформацій. // Український журнал прикладної економіки та техніки, №1,

с. 382–388.

3. Лівінський А., Шабатура, Т., & Дідур, Г. (2023). Алгоритм модернізації підготовки кадрів в аграрному секторі економіки. // Економіка та суспільство, вип. 42, с. 4096.

4. Михайлова Л. І. (2011). Кадрове забезпечення агропромислового виробництва: теоретико-методологічні засади. // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент, вип. 4(51), с. 56–62.

5. Томілін О., Томіліна, А. (2020). Стратегія державної політики щодо кадрового забезпечення аграрного сектору економіки. // Сучасні технології комерційної діяльності і логістики: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, с. 160–162.

6. Дідур, Г. І. (2019). Трансформаційні засади дуальної форми підготовки кадрів вищої кваліфікації для аграрного сектору економіки. // Вісник Рівненського державного гуманітарного університету. Серія: Економіка, вип. 18, с. 198–204.

7. Кравченко, І. В. (2015). Організація

системи підготовки кадрів в аграрній галузі. // Вісник Полтавської державної аграрної академії, вип. 2, с. 123–128.

8. Гончаренко, С.У. (2003). Педагогічні технології в сучасній освіті. Київ: Либідь.

9. Ільченко, В.Р. (2013). Системи управління якістю в освіті. Харків: Основа.

10. Ляшенко, О.І. (2011). Якість освіти: моніторинг, оцінювання, управління. Київ: КНТ.

ТЕМА 3. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРАРНІЙ ОСВІТІ.

Педагогічні технології є основою підготовки фахівців для аграрного сектору. Використання сучасних методів навчання дозволяє адаптувати освітній процес до сучасних вимог ринку праці, технологічного прогресу та екологічних викликів. Інтерактивні методи, цифрові платформи та дистанційне навчання сприяють підвищенню якості освіти та розвитку компетенцій студентів. Педагогічні технології в аграрній освіті є ключовими для підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Інтерактивні методи сприяють залученню студентів, симулятори та цифрові платформи забезпечують практичний досвід, а дистанційне навчання відкриває доступ до знань для широкого кола здобувачів освіти. Інтеграція цих підходів дозволяє готувати фахівців, які відповідають вимогам сучасного аграрного ринку.

3.1. Інтерактивні методи навчання

Суть інтерактивних методів

- Інтерактивні методи передбачають активну участь студентів у навчальному процесі.
- Вони спрямовані на формування аналітичних, комунікативних і командних навичок.

Приклади інтерактивних методів

Кейс-методи (Case Studies)

- Аналіз реальних ситуацій з агровиробництва.
- Обговорення рішень і пошук найкращого варіанту.

Дискусії та дебати

- Обговорення сучасних викликів у аграрному секторі, наприклад, проблеми екології або впровадження нових технологій.

Групові проєкти

- Розробка студентами бізнес-планів для аграрних підприємств або вирішення технологічних завдань.

Рольові ігри

- Імітація виробничих процесів або управління фермерським господарством.

Переваги інтерактивних методів

- Залучення студентів до активної діяльності.
- Розвиток практичних навичок, які мають безпосереднє застосування у професійній діяльності.
- Покращення комунікації та вміння працювати в команді.

3.2. Використання симуляторів і цифрових платформ

Роль цифрових технологій у навчанні

- Сучасні симулятори та цифрові платформи дозволяють створювати інтерактивні та віртуальні середовища для навчання.
- Вони імітують реальні виробничі процеси, що дозволяє студентам здобувати практичний досвід безпосередньо під час навчання.

Приклади використання

Симулятори для агровиробництва

- Імітація посіву культур, управління сільськогосподарською технікою, аналіз ґрунту.
- Використання програм, таких як AgriTech або Precision Farming Simulators.

Цифрові платформи для навчання

- Платформи, як-от Moodle або Google Classroom, для організації навчального процесу, тестування, обміну матеріалами.
- Спеціалізовані інструменти для агроосвіти, такі як AgLearn.

Гейміфікація у навчанні

- Використання ігрових елементів для підвищення зацікавленості студентів (наприклад, симуляцій управління фермою).

Переваги цифрових технологій

- Забезпечення доступу до практичного навчання незалежно від місця перебування.
- Підвищення рівня залученості студентів через інтерактивний формат.
- Можливість безпечного випробування помилок і альтернативних рішень.

3.3. Інновації у навчальному процесі: дистанційне навчання

Сутність дистанційного навчання

- Освітній процес організовується за допомогою цифрових технологій, що дозволяє студентам отримувати знання онлайн.

Інструменти дистанційного навчання

Відеолекції та вебінари

- Використання платформ Zoom, Microsoft Teams для проведення занять.

Віртуальні лабораторії

- Онлайн-експерименти, наприклад, у сфері біології або хімії, для агроосвіти.

Масові відкриті онлайн-курси (MOOC)

- Курси на платформах Coursera, EdX, спеціалізовані програми з аграрної освіти.

Переваги дистанційного навчання

- Гнучкість: студенти можуть навчатися у зручний для них час і місці.
- Економічність: зменшення витрат на транспорт, проживання тощо.
- Доступ до світових знань через міжнародні платформи.

Виклики дистанційного навчання

- Недостатній доступ до інтернету в сільській місцевості.
- Відсутність практичної складової у деяких дисциплінах.
- Потреба в самодисципліні студентів.

Педагогічні технології в аграрній освіті є ключовими для підготовки конкурентоспроможних фахівців. Інтерактивні методи сприяють залученню студентів, симулятори та цифрові платформи забезпечують практичний досвід, а дистанційне навчання відкриває доступ до знань для широкого кола здобувачів освіти. Інтеграція цих підходів дозволяє готувати фахівців, які відповідають вимогам сучасного аграрного ринку.

Завдання:

- Розробити інтерактивне заняття з використанням сучасних цифрових платформ.
- Підготувати кейс-метод для вирішення реальної проблеми в агровиробництві.

Ситуаційні завдання

Ситуаційне завдання 1

Викладач аграрного університету планує провести заняття з теми «Екологічні аспекти вирощування сільськогосподарських культур». Він хоче використовувати інтерактивні методи, щоб залучити студентів до активного обговорення проблеми. Які методи можна застосувати, щоб студенти не лише слухали лекцію, а й брали активну участь у навчальному процесі?

Ситуаційне завдання 2

На заняттях із рослинництва викладач впроваджує групові проєкти, у яких студенти повинні розробити план вирощування культури на експериментальній ділянці. Як організувати роботу групи, щоб кожен студент зробив внесок у виконання завдання?

Ситуаційне завдання 3

Університет отримав сучасний симулятор для навчання управлінню сільськогосподарською технікою. Однак частина викладачів не знайома з використанням таких технологій. Які заходи

необхідно вжити, щоб ефективно впровадити симулятор у навчальний процес?

Ситуаційне завдання 4

Викладачі кафедри планують використовувати цифрову платформу Moodle для організації навчального процесу. Студентам важливо отримувати доступ до матеріалів, завдань і результатів тестування в онлайн-форматі. Як налаштувати платформу для забезпечення зручності використання і високої ефективності навчання?

Ситуаційне завдання 5

Під час карантину аграрний університет повністю перейшов на дистанційне навчання. Деякі студенти, які проживають у сільській місцевості, повідомили про труднощі з доступом до швидкісного інтернету. Як можна адаптувати освітній процес, щоб врахувати ці обставини і забезпечити рівні можливості для всіх студентів?

Ситуаційне завдання 6

На факультеті харчових технологій викладач планує створити дистанційний курс

для вивчення основ агроінженерії. У цьому курсі має бути використано інтерактивні елементи, відеоматеріали та онлайн-тести. Які кроки потрібно виконати, щоб забезпечити ефективну реалізацію цього курсу?

Література

1. Аніщенко, О. В., & Яковець, Н. І. (2014). Сучасні педагогічні технології (с. 45–78). Київ: НАПН України.

2. Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання: наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2. (2015). Сучасні педагогічні технології в освіті (с. 10–35). Київ: НАПН України.

3. Сучасні педагогічні технології в освіті: зб. наук.-метод. праць. (2016). Інновації у викладанні дисциплін у вищій освіті (с. 88–112). Харків: НТУ «ХПІ».

4. Інноваційні методи і технології в педагогічному процесі аграрних закладів освіти. (2021). Особливості цифрових платформ в агроосвіті (с. 56–75). Дніпро: ДДАУ.

5. Антонова, О. Є. (2019). Педагогічні технології та їх класифікація як наукова

проблема (с. 44–62). Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка.

6. Технології навчання освітньої галузі «Мови і літератури». (2018). Модульний підхід у педагогіці (с. 22–46). Ужгород: Ужгородський національний університет.

7. Педагогічні технології в освіті. (2020). Інтерактивні методи навчання в сучасній освіті (с. 30–58). Харків: КПІ.

8. Інноваційні технології в літературній освіті майбутніх учителів початкової школи. (2020). Гейміфікація як засіб мотивації студентів (с. 98–125). Київ: КУБГ.

9. Використання інноваційних педагогічних технологій у методичній підготовці майбутніх учителів. (2021). Цифровізація у навчальному процесі (с. 67–90). Дніпро: Університет Альфреда Нобеля.

10. Сучасні педагогічні технології в освіті: зб. наук.-метод. праць. (2020). Інтеграція симуляторів у навчальний процес (с. 45–77). Харків: НТУ «ХПІ».

ТЕМА 4. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА У ПРОДУКТИВНІЙ ПЕДАГОГІЦІ.

4.1. Навчальні полігони та їх роль у підготовці кадрів

Поняття навчальних полігонів

Навчальні полігони — це спеціально обладнані території або лабораторії, які імітують реальні умови агровиробництва. Вони дозволяють студентам відпрацьовувати практичні навички у контрольованому середовищі.

Основні види навчальних полігонів

Агротехнічні полігони:

- Імітація роботи з сучасною сільськогосподарською технікою.
- Навчання управлінню машинами та обладнанням.

Біологічні та екологічні полігони:

- Дослідження якості ґрунту, води, рослин.
- Вивчення методів вирощування культур із мінімальним впливом на екосистему.

Експериментальні ділянки:

- Практичні заняття з посіву, догляду

та збору врожаю.

- Оцінка впливу агротехнічних прийомів на продуктивність культур.

Роль навчальних полігонів

- Формування професійних компетенцій: Студенти мають змогу застосувати теоретичні знання на практиці.
- Безпека навчання: Полігони дозволяють вивчати складні технології у контрольованому середовищі.
- Розвиток інноваційного мислення: Проведення експериментів і моделювання виробничих ситуацій.

4.2. Організація стажувань на агропідприємствах

Значення стажувань

Стажування на агропідприємствах є важливим етапом практичної підготовки, який забезпечує реальний досвід роботи у виробничому середовищі.

Форми стажувань

Виробничі практики:

- Навчання у реальних умовах на фермах, у теплицях, на підприємствах з переробки продукції.

Проєктні стажування:

- Виконання завдань, які вирішують актуальні проблеми агропідприємства (наприклад, оптимізація технологічних процесів).

Дуальна система навчання:

- Поєднання навчання в закладі освіти із постійною практичною діяльністю на агропідприємстві.

Організація стажувань

Співпраця з роботодавцями:

- Укладення угод між закладом освіти та підприємствами для забезпечення студентів практичними місцями.

Підготовка студентів до стажувань:

- Проведення попередніх інструктажів і теоретичної підготовки.

Моніторинг виконання завдань:

- Супровід студентів керівниками практики.

Оцінювання результатів стажувань:

- Захист звітів, аналіз досягнень, презентація проєктів.

Переваги стажувань

- Підвищення конкурентоспроможності випускників.
- Формування адаптивності до

реальних умов праці.

- Розвиток комунікативних і організаційних навичок.

4.3. Інтеграція теоретичного та практичного навчання

Принципи інтеграції

Комплексність:

- Об’єднання теоретичного матеріалу з реальними завданнями агровиробництва.

Безперервність:

- Теоретична підготовка повинна передувати або супроводжувати практичне навчання.

Гнучкість:

- Застосування модульного підходу, який дозволяє чергувати теорію з практикою.

Методи інтеграції

Проєктне навчання:

- Розробка студентами проєктів, які вирішують виробничі проблеми (наприклад, створення бізнес-плану для фермерського господарства).

Симуляційне навчання:

- Використання симуляторів для моделювання реальних ситуацій у агровиробництві.

Дослідницька діяльність:

- Проведення студентами експериментів на навчальних полігонах або в лабораторіях.

Результати інтеграції

- Забезпечення зв’язку між теоретичними знаннями та їхнім застосуванням.
- Підвищення рівня підготовки студентів до роботи у виробничих умовах.
- Формування компетенцій для вирішення складних професійних завдань.

Практична підготовка є ключовим компонентом продуктивної педагогіки в аграрній освіті. Навчальні полігони створюють безпечне середовище для формування практичних навичок, стажування на підприємствах надають реальний досвід роботи, а інтеграція теоретичного та практичного навчання забезпечує комплексний розвиток професійних компетенцій. Ці підходи дозволяють підготувати конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати у сучасному аграрному секторі.

Завдання:

- Розробити навчальне завдання для студентів, яке передбачає проведення практики на полігоні.
- Провести аналіз ефективності практичної підготовки на основі зворотного зв’язку від учасників.

Ситуаційні завдання

Ситуаційне завдання 1

Аграрний університет планує створити навчальний полігон для проведення практичних занять зі спеціальності «Професійна освіта». Завданням полігону є моделювання реальних умов вирощування сільськогосподарських культур. Які основні аспекти слід врахувати під час розробки концепції полігону, щоб забезпечити його ефективність у підготовці студентів?

Ситуаційне завдання 2

На полігоні університету студенти повинні відпрацювати основні етапи догляду за посівами. Викладач зауважив, що деякі студенти не можуть інтегрувати отримані теоретичні знання в практичну діяльність. Як

можна вдосконалити підхід до навчання на полігоні, щоб усі студенти могли ефективно застосовувати знання на практиці?

Ситуаційне завдання 3

Студенти університету проходять стажування на фермерських господарствах, де вони мають виконувати завдання з обробки ґрунту та застосування добрив. Частина студентів висловила побоювання щодо недостатньої підготовленості до виконання завдань. Як університет може забезпечити кращу підготовку студентів до стажувань?

Ситуаційне завдання 4

Керівники агропідприємств, які приймають студентів на стажування, зауважили, що студенти не завжди володіють навичками управління сільськогосподарською технікою. Як слід змінити організацію стажувань, щоб забезпечити належний рівень підготовки студентів до виконання реальних виробничих завдань?

Ситуаційне завдання 5

На кафедрі аграрного менеджменту

впровадили новий курс, який включає теоретичні лекції та практичні заняття на базі фермерського господарства. Викладачі помітили, що студенти часто не бачать зв'язку між теоретичними концепціями, вивченими в аудиторії, і реальними умовами роботи. Як можна інтегрувати теоретичний і практичний компоненти, щоб зробити навчання більш цілісним?

Ситуаційне завдання 6

На курсі «Основи точного землеробства» викладачі організували практичні заняття, які проводяться після кожної лекції. Студенти запропонували спочатку отримати базову практичну підготовку на полігоні, а потім поглиблювати знання в аудиторії. Як адаптувати курс, щоб забезпечити ефективну інтеграцію теорії та практики?

Література

1. Духанець, Д. В. (2016). Модернізація професійної підготовки фахівців аграрної галузі в умовах євроінтеграції. Актуальні проблеми професійної освіти в Україні, 33(4), 112–126.

2. Макаренко, М. І. (2017). Інтеграція теоретичних і практичних знань у підготовці фахівців аграрного профілю. Педагогічна майстерність, (7), 58–72.

3. Інтегроване навчання: від теорії до практики. (2020). Методичний збірник для освітян, 5(6), 34–45.

4. Пугач, А. М. (2013). Основні засади функціонування інтеграційних структур в сфері аграрної освіти, науки та виробництва. *Практична педагогіка в агроосвіті*, (2), 45–67.

ТЕМА 5. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ОСНОВА ПЕДАГОГІКИ В АГРОВИРОБНИЦТВІ.

Критичне мислення є ключовою компетенцією, яка забезпечує здатність здобувачів освіти приймати обґрунтовані рішення, аналізувати складні проблеми та знаходити ефективні шляхи їх вирішення. У сфері агровиробництва ця навичка набуває особливого значення через складність технологічних, екологічних і економічних викликів. Інтеграція критичного мислення в освітній процес сприяє формуванню фахівців, здатних працювати у динамічному та

конкурентному середовищі.

5.1. Принципи критичного мислення у професійній діяльності

Основні принципи

Аналіз фактів і даних:

- Оцінка достовірності інформації перед її використанням.
- Пошук різних точок зору та перспектив.

Обґрунтування висновків:

- Формування логічних висновків на основі фактів і доказів.
- Уникнення упереджень та стереотипів.

Постановка правильних запитань:

- Визначення ключових аспектів проблеми.
- Формулювання питань, які спрямовані на отримання нової інформації.

Творчий підхід до вирішення проблем:

- Генерування альтернативних рішень.
- Аналіз можливих наслідків кожного рішення.

Значення принципів для агровиробництва

- Забезпечення системного підходу до вирішення виробничих завдань.
- Підвищення ефективності управління агропроцесами.
- Формування здатності адаптуватися до змін у технологіях і ринкових умовах.

5.2. Аналіз і вирішення виробничих проблем

Етапи вирішення проблем

Ідентифікація проблеми:

- Виявлення симптомів проблеми у виробничому процесі.
- Формулювання ключових питань.

Аналіз інформації:

- Збір даних із різних джерел (технічна документація, виробничі звіти, дослідження).
- Визначення причинно-наслідкових зв’язків.

Генерація рішень:

- Розробка кількох можливих сценаріїв вирішення.
- Застосування методу мозкового штурму або інструментів проєктного мислення.

Оцінка рішень:

- Аналіз переваг і недоліків кожного варіанту.
- Вибір найбільш ефективного підходу.

Реалізація та контроль:

- Впровадження рішення на практиці.
- Моніторинг результатів і корекція при необхідності.

Приклади застосування в агровиробництві

- Оптимізація технологій вирощування культур.
- Аналіз ефективності використання добрив та засобів захисту рослин.
- Управління ризиками, пов’язаними з кліматичними змінами.

5.3. Використання критичного мислення для покращення освітнього процесу

Методи формування критичного мислення

Кейс-методи:

- Аналіз реальних ситуацій з агровиробництва.
- Вироблення колективних рішень.

Дискусії та дебати:

- Обговорення спірних питань, таких як використання ГМО чи екологічна відповідальність фермерів.

Проєктне навчання:

- Виконання студентами практичних завдань, які потребують комплексного підходу.

Рефлексивні практики:

- Самооцінка студентами своїх рішень і дій.

Результати впровадження критичного мислення

- Підвищення якості навчання через залучення студентів до активного процесу пізнання.
- Формування у здобувачів освіти здатності до самостійного вирішення складних завдань.
- Підготовка фахівців, які готові працювати у швидкозмінному середовищі.

Формування критичного мислення у здобувачів освіти є ключовим завданням педагогіки в агровиробництві. Ця компетенція сприяє ефективному вирішенню виробничих завдань, адаптації до змін та прийняттю обґрунтованих рішень. Інтеграція методів

розвитку критичного мислення у навчальний процес дозволяє готувати фахівців, здатних до інноваційної та продуктивної діяльності.

Завдання:

- Провести SWOT-аналіз конкретного виробничого процесу.
- Розробити кейс із аналізу реальної виробничої ситуації та представити його вирішення.

Ситуаційні завдання

Ситуаційне завдання 1

На фермерському господарстві виникла проблема з низькою врожайністю певної культури. Керівництво запропонувало кілька рішень, але всі вони мають свої переваги та ризики. Як працівники агропідприємства можуть використати принципи критичного мислення, щоб оцінити кожне з рішень і вибрати найкращий варіант?

Ситуаційне завдання 2

Студенти вивчають тему «Оптимізація ресурсів у сільському господарстві». Викладач поставив перед ними завдання

розробити рішення для зменшення витрат на полив, враховуючи фінансові можливості фермерського господарства. Як студенти можуть застосувати критичне мислення, щоб запропонувати ефективне та обґрунтоване рішення?

Ситуаційне завдання 3

Під час стажування на агропідприємстві студенти помітили, що через неправильне налаштування техніки витрачається зайва кількість добрив. Як студентам провести аналіз цієї ситуації, щоб запропонувати рішення, яке зменшить витрати та покращить ефективність?

Ситуаційне завдання 4

Фермерське господарство стикається з проблемою захисту рослин від шкідників. Доступні три альтернативи: хімічний захист, біологічний захист або інтегрований підхід. Як керівник господарства може використовувати методи критичного мислення для вибору оптимальної стратегії?

Ситуаційне завдання 5

У викладача кафедри агротехнологій виникла ідея впровадити нову методику викладання, яка базується на аналізі реальних кейсів з агровиробництва. Як викладач може критично оцінити доцільність цієї методики, враховуючи специфіку дисципліни та рівень підготовки студентів?

Ситуаційне завдання 6

Студенти аграрного університету мають проаналізувати ефективність навчального курсу з використанням анкети. Результати показали, що частина студентів вважає курс занадто теоретичним. Як викладачам слід застосувати критичне мислення, щоб вдосконалити курс і зробити його більш практично спрямованим?

Література

1. Карпіцький, М. М. (2021). Критичне мислення з позиції науки та філософії. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції "Аграрна освіта: минуле, сучасне, майбутнє", 410–412.

2. Борисова, О. В., Карпіцький, М. М. (2020). Філософія науки в освітньому просторі

аграрних закладів вищої освіти. Аграрна освіта і наука: соціально-філософське осмислення, 247–259.

3. Технологія розвитку критичного мислення. (2023). Інформаційно-методичний посібник. Київ: ДОН України.

4. Кейсбук методів і прийомів технології розвитку критичного мислення в початковій школі. (2020). Навчально-методичний посібник. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки.

5. Критичне мислення: філософія і педагогіка. (2020). Академічний збірник наукових статей, 33(4), 88–105.

6. Інструменти розвитку критичного мислення в майбутніх педагогів як складова освітнього середовища ЗВО. (2022). Електронний збірник статей "Сучасна педагогіка", 2(1), 34–47.

7. Критичне мислення як невід’ємна складова освітнього процесу в Новій українській школі. (2021). Освітній вісник України, 12(2), 45–56.

ТЕМА 6. МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Моніторинг і оцінка результатів навчання є невід'ємними елементами освітнього процесу, спрямованими на забезпечення якості підготовки фахівців для агровиробництва. Ці процеси дозволяють відстежувати прогрес здобувачів освіти, виявляти сильні та слабкі сторони педагогічних програм і вдосконалювати навчальний процес на основі об’єктивних даних.

6.1. Методи моніторингу навчальних досягнень

Сутність моніторингу

Моніторинг – це систематичний процес збору, аналізу та використання інформації для оцінювання ефективності навчального процесу.

Основні методи моніторингу

Тестування:

- Використання стандартизованих тестів для оцінювання рівня знань і вмінь студентів.
- Виявлення прогалин у знаннях.

Анкетування:

- Оцінка навчального процесу з точки зору студентів, викладачів і роботодавців.
- Аналіз задоволеності навчальними програмами.

Спостереження:

- Оцінка поведінки та активності студентів під час навчальних занять.
- Аналіз участі в групових проєктах та практичних заняттях.

Аналіз результатів навчальної діяльності:

- Оцінювання курсових робіт, лабораторних завдань, проєктів.
- Виявлення рівня застосування теоретичних знань на практиці.

Формувальне оцінювання:

- Оцінка процесу навчання на кожному етапі для вчасного коригування.

Переваги моніторингу

- Об’єктивність і прозорість навчального процесу.
- Вчасне виявлення проблем у підготовці студентів.
- Орієнтація навчання на реальні потреби ринку праці.

6.2. Розробка критеріїв і індикаторів успіху

Визначення критеріїв

Критерії – це параметри, за якими оцінюється якість навчання та досягнення студентів.

Основні критерії в агроосвіті:

1. Рівень теоретичних знань.
2. Розвиток практичних навичок.
3. Здатність до аналізу та вирішення проблем.
4. Готовність до роботи у реальних виробничих умовах.
5. Розвиток комунікативних та управлінських компетенцій.

Розробка індикаторів успіху

Індикатори – це конкретні вимірювані показники, які демонструють досягнення визначених критеріїв.

Приклади індикаторів:

1. Процент студентів, які успішно виконали практичні завдання.
2. Результати тестування (середній бал, відсоток успішності).
3. Кількість студентів, працевлаштованих за спеціальністю після

випуску.

4. Оцінки зовнішнього аудиту навчальних програм.

5. Рівень задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців.

Використання критеріїв та індикаторів

- Планування і коригування освітнього процесу.
- Порівняння результатів різних груп студентів або періодів навчання.
- Прийняття рішень щодо оновлення навчальних програм.

6.3. Вдосконалення навчального процесу на основі результатів моніторингу

Аналіз отриманих даних

1. Виявлення сильних і слабких сторін навчального процесу.

2. Ідентифікація проблемних областей у підготовці студентів.

3. Аналіз відповідності навчальних програм сучасним вимогам ринку праці.

Внесення змін до навчальних програм

Оновлення змісту дисциплін:

- Додавання нових тем, які відповідають сучасним тенденціям

агровиробництва.

Адаптація методів навчання:

- Впровадження інтерактивних методів, цифрових технологій, симуляторів.

Збільшення практичної складової:

- Організація додаткових стажувань, лабораторних занять, навчальних полігонів.

Підготовка викладачів

- Підвищення кваліфікації викладачів через тренінги та семінари.
- Ознайомлення з новітніми методиками оцінювання та моніторингу.

Співпраця з роботодавцями

1. Отримання зворотного зв'язку щодо якості підготовки випускників.
2. Спільна розробка програм навчання для забезпечення відповідності реальним потребам.

Моніторинг і оцінка результатів навчання є важливими інструментами для забезпечення якості освіти. Вони дозволяють оцінити ефективність педагогічних програм, виявити недоліки та вдосконалити освітній процес. У сфері агровиробництва ці заходи сприяють підготовці конкурентоспроможних фахівців, здатних досягати високих

результатів у професійній діяльності.

Завдання:

- Розробити інструмент оцінювання знань і навичок здобувачів у сфері агровиробництва.
- Провести аналіз успішності конкретної навчальної програми з поданням рекомендацій щодо її покращення.

Ситуаційні завдання

Ситуаційне завдання 1

На кафедрі викладачі хочуть впровадити систематичний моніторинг успішності студентів, використовуючи тести, групові проєкти та спостереження. Водночас у частини студентів виникають труднощі з адаптацією до таких методів. Як адаптувати процес моніторингу, щоб він був ефективним і не викликав додаткового стресу у студентів?

Ситуаційне завдання 2

Під час моніторингу знань у групі студентів було виявлено, що результати контрольних тестів значно відрізняються від результатів практичних завдань. Як

викладачеві слід використовувати ці дані для покращення процесу навчання?

Ситуаційне завдання 3

У рамках нової програми підготовки спеціалістів для агровиробництва викладачі розробили критерії оцінювання, які включають як академічні досягнення, так і розвиток практичних навичок. Однак роботодавці вважають, що випускники недостатньо підготовлені до роботи у реальних виробничих умовах. Як можна вдосконалити критерії оцінювання, щоб вони відповідали потребам ринку праці?

Ситуаційне завдання 4

На факультеті харчових технологій створюється система індикаторів успіху для оцінки ефективності навчальних програм. У викладачів виникли суперечки щодо того, які індикатори слід враховувати: академічні успіхи чи працевлаштування випускників. Як знайти баланс у виборі індикаторів?

Ситуаційне завдання 5

Результати моніторингу навчальних

досягнень студентів показали, що більшість із них мають проблеми з інтеграцією теоретичних знань у практичні завдання. Як викладачі можуть використати ці дані для вдосконалення методики викладання?

Ситуаційне завдання 6

У ході регулярного моніторингу було виявлено, що студенти отримують високі оцінки на теоретичних іспитах, але демонструють низькі результати під час практичних занять. Як кафедрі слід змінити навчальну програму, щоб збалансувати теоретичну і практичну підготовку?

Література

1. Гончаренко, С. У. (2010). *Моніторинг якості освіти*. Київ: Либідь.

2. Духанець, Д. В. (2017). Підходи до оцінювання успішності студентів у аграрній освіті. *Освітні інновації*, 4(2), 67–82.

3. Ляшенко, О. І. (2013). *Якість освіти: моніторинг, оцінювання, управління*. Київ: КНТ.

4. Методичні рекомендації МОН України. (2021). *Методи оцінювання якості освіти в професійних навчальних закладах*.

Київ: МОН України.

5. ЮНЕСКО. (2018). *Teaching and Learning for a Sustainable Future*. Retrieved from https://unesco.org

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Знання перевіряють та оцінюють у наступних формах:

1. Оцінювання роботи в процесі семінарських занять.
2. Оцінювання роботи під час проведення практичних занять.
3. Проведення проміжного контролю.
4. Проведення модульного контролю.
5. Проведення підсумкового контролю.

Структура навчальної дисципліни «Продуктивна педагогіка в агровиробництві»

Структура залікового	Аудиторна робота	Складається з трьох залікових модулів:	Лекції
			Практичні
			Контрольні заходи (проміжний контроль,

		М1+М2+М3	модульний контроль)
	Самостійна робота	М4	Підготовка самостійної роботи за обраною темою
			Опрацювання додаткової літератури, робота в інформаційних мережах
Підсумковий контроль (іспит)			

Загальна модульна оцінка складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час практичних та семінарських занять, з оцінок за виконання індивідуального завдання, самостійної роботи та оцінки за виконання модульної контрольної роботи. Студент може набрати 100 рейтингових балів за такою формулою:

$$100 = М1 + М2 + М3 + М4 + ПК,$$

де М1 – аудиторна робота;
М4 – самостійна робота;
ПК – підсумковий контроль.

У свою чергу М1 розраховують за такою формулою:

$$М1 = ЗМ1 + ЗМ2 + ЗМ3,$$

де ЗМ1 – перший заліковий модуль;
ЗМ2 – другий заліковий модуль;
ЗМ3 – третій заліковий модуль.

Студенту дають допуск до участі у

підсумковому контролі (залік) у разі отримання позитивних балів за кожним із трьох залікових модулів (60 – 74 бали).

Оцінювання (визначення рейтингу) рівня знань студентів

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 + модуль 3	Модуль 4	Підсумковий контроль	Сума рейтингових балів
20	30	20	30	100

Шкала переведення допоміжних балів у рейтингові

9 – 10 рейтингових балів – 90 – 100 допоміжних балів

7 – 8 рейтингових балів – 75 – 89 допоміжних балів

5 – 6 рейтингових балів – 60 – 74 допоміжних бали

1 – 4 рейтингових бали– 35 – 59 допоміжних балів. *Студента направляють на повторне вивчення тем.*

Для оцінювання рівня відповідей на тестові завдання модульного контролю знань використовують такі критерії:

90 – 100 % правильних відповідей – 20 допоміжних балів;

75 – 89 % правильних відповідей – 15 допоміжних балів;
60 – 74 % правильних відповідей – 10 допоміжних балів;
35 – 59 % правильних відповідей – допоміжних балів не нараховуються. *Студента направляють на повторне тестування.*

Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюють під час проведення семінарських та практичних занять, і воно має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

1. Активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;

2. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання;

3. Проходження проміжного контролю;

4. Виконання модульного контрольного завдання. Оцінювання проводять за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

4) уміння поєднувати теорію з практикою підчас розгляду ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків у процесі виконання завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії. Вміння обґрунтовувати свою позицію, узагальнювати інформацію та робити висновки.

Максимальну кількість балів ставлять за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім п'ятьом зазначеним критеріям. Інакше оцінку знижують на відповідну кількість балів. Під час оцінювання практичних завдань увагу також приділяють якості, самостійності і своєчасності виконання завдань (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не дотримана, то балову оцінку знизять.

ІНДЗ оцінюють за критеріями: самостійність виконання; логічність і деталізація плану; повнота й глибина розкриття теми; наявність ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми тощо); кількість використаних джерел (не менше 10); використання цифрової інформації та відображення практичного досвіду; наявність конкретних пропозицій; якість оформлення.

Проміжний тестовий контроль проводять чотири рази за семестр. Під час проведення поточного тестування визначають рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчають у межах цієї навчальної дисципліни, та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності. Підсумковий контроль здійснюють у формі заліку. Контроль включає два теоретичні питання і одне ситуаційне (практичне) завдання. Модульне завдання оцінюють за 20 - бальною шкалою.

20 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, з викладенням оригінальних

висновків, зроблених на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів. Під час виконання практичної частини студент застосовує системні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані.

19 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, на основі програмного та додаткового матеріалу зроблено висновки та узагальнення. Під час виконання практичного завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Під час виконання практичного завдання припускається незначних неточностей.

18 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з програмним матеріалом дисципліни. Під час виконання практичного завдання студент застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконане в цілому правильно, в повному обсязі.

17 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з матеріалом дисципліни. Під час виконання практичного завдання студент ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практична частина виконана в цілому правильно, під час її виконання студент припускається окремих неістотних помилок.

16 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено з незначними погрішностями або без узагальнень. Під час виконання практичної частини студент застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконує в цілому правильно, під час його виконання припускається неістотних помилок.

15 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, проте під час викладення програмного матеріалу допущено незначні помилки. У процесі виконання практичної частини студент застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання

виконується в цілому правильно. Під час його виконання припускається неістотних помилок.

14 балів. Теоретичні запитання розкриті неповно, допущено істотні погрішності або помітні помилки. Під час виконання практичного завдання студент без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається помилок.

13 балів. Теоретичні запитання розкриті неповно, допущено істотні погрішності, які впливають на зміст відповіді. Під час виконання практичного завдання студент без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок.

12 балів. Теоретичні запитання розкриті неповно, з істотними помилками. Під час виконання практичного завдання студент без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значної кількості помилок, має значні труднощі, аналізуючи й описуючи ситуації.

11 балів. Теоретичні запитання розкрито неповно або зовсім не розкрито. Під час виконання практичного завдання студент припускається досить велику кількість грубих

помилок, має значні труднощі під час аналізу й описування ситуацій, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

10 балів. Студент не може виконати практичне завдання, має чималі труднощі під час аналізу й опитування ситуацій, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні. Теоретичні запитання не розкриті.

9 балів. Студент не може виконати практичне завдання, має великі труднощі, аналізуючи й описуючи ситуації. Теоретичні запитання не розкриті.

Якщо підсумковому контролі знань студент набрав 0 – 20 балів, залік вважають не складеним.

ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ, ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Неодмінним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативно-правовими актами чинного законодавства, статистичними матеріалами.

Основні пропоновані види самостійної роботи:

- вивчення лекційного матеріалу;
- робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури;
- вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни;
- підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.

В умовах кредитно-модульної системи самостійна робота є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у час, вільний від обов'язкових видів навчальної діяльності.

Під час вивчення дисципліни на

самостійну роботу відведено 50 % академічного кредиту, і цей час має бути використаний для самостійного поглибленого вивчення окремих тем дисципліни на вибір, а також для виконання індивідуальних розрахунків.

Викладач визначає обсяг самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного студента.

Індивідуальне науково-дослідне завдання у формі заліку (далі ІНДЗ) передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та їхнє застосування під час розгляду конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами та звітністю підприємства.

ІНДЗ з дисципліни «***Педагогічний моніторинг в рослинництві***» студенту видає викладач на початку семестру. ІНДЗ виконують самостійно. ІНДЗ для перевірки слід надати наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового

модульного контролю. Оцінку за виконання ІНДЗ ураховують під час виставлення загальної оцінки з дисципліни. Тематика ІНДЗ має бути проблемного характеру.

Тему та зміст роботи можна обрати самостійно обов'язково узгодивши її з викладачем. Інакше тему може запропонувати викладач (варіанти тем ІНДЗ наведено нижче).

У процесі виконання ІНДЗ слід опрацювати не менш як п'ять літературних джерел з посиланням на використання певної інформації з них по тексту роботи.

При цьому роботі слід надати практичної направленості і спрямувати її розв’язання певної проблеми або викласти власні міркування щодо особистого погляду на питання, яке розглядають у роботі. Робота повинна включати такі складові елементи: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури, додатки до індивідуального завдання (за необхідності).

Вступ. Має розкривати актуальність обраної теми, її проблематику, мету написання роботи.

Основна частина роботи (може

включати декілька підрозділів). Містить характеристику сучасного стану проблеми, опис нормативної бази, погляди різних авторів на цю проблему, позитивні та негативні наслідки розв'язання проблеми.

Висновки. Мають бути обґрунтованими, щодо досягнення мети роботи, можливо, містити рекомендації для вдосконалення діяльності підприємства.

Список літератури. У кінці ІНДЗ надають повний список використаних літературних джерел, який необхідно скласти у певному порядку. Відомості про літературні джерела, які включені до списку, варто давати згідно з державним стандартом.

Додатки. У додатки можуть бути включені матеріали, що є копіями документів, звітів, або розрахункові таблиці, узагальнені схеми або діаграми. За наявності кількох додатків оформлюють окрему сторінку „ДОДАТКИ", номер якої є останнім, що включають до обсягу ІНДЗ.

Обсяг надрукованого ІНДЗ повинен становити до 30 сторінок.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Що таке продуктивна педагогіка та як вона відрізняється від традиційного підходу до навчання?
2. Які базові принципи лежать в основі продуктивної педагогіки?
3. Як продуктивна педагогіка сприяє розвитку агровиробництва?
4. Чому педагогічна діяльність є ключовою в підготовці фахівців для агровиробництва?
5. Які інноваційні методи навчання є складовими продуктивної педагогіки?
6. Як забезпечити ефективність навчання в аграрному секторі за допомогою продуктивної педагогіки?
7. Яке значення має інтеграція практичного компонента у продуктивній педагогіці?
8. Чому педагогічна діяльність у агровиробництві повинна бути адаптована до сучасних викликів?

9. Які результати може забезпечити застосування принципів продуктивної педагогіки?

10. Як використання продуктивної педагогіки впливає на конкурентоспроможність фахівців?

11. Чому важливо враховувати потреби агровиробництва під час розробки педагогічних програм?

12. Як аналіз ринку праці впливає на формування навчальних програм?

13. Які етапи включає процес розробки педагогічної програми?

14. Що таке інтеграція теоретичних і практичних компонентів у навчальному процесі?

15. Які інструменти можна використовувати для аналізу потреб агровиробництва у кадрах?

16. Як забезпечити відповідність навчальних програм вимогам ринку праці?

17. Які переваги має використання компетентнісного підходу у підготовці фахівців?

18. Як розробити навчальну програму, яка враховує сучасні інновації в агровиробництві?

19. Чому важливо враховувати специфіку регіонального агровиробництва у навчальних програмах?

20. Як педагогічні програми можуть впливати на сталий розвиток аграрного сектору?

21. Які основні інтерактивні методи навчання використовуються в аграрній освіті?

22. Як цифрові платформи змінюють підходи до навчання в аграрному секторі?

23. Яке значення мають симулятори для підготовки аграрних фахівців?

24. Чому важливо впроваджувати дистанційне навчання у аграрну освіту?

25. Які виклики виникають при впровадженні новітніх технологій у навчальний процес?

26. Як інтерактивні методи сприяють розвитку критичного мислення у студентів?

27. Що таке проєктне навчання і як воно може бути використане в аграрній освіті?

28. Які переваги має використання відеоматеріалів і симуляцій для навчання?

29. Як новітні технології можуть сприяти розв’язанню виробничих проблем?

30. Які педагогічні інновації найбільш ефективні у підготовці фахівців для агровиробництва?

31. Яке значення мають навчальні полігони для підготовки фахівців у аграрному секторі?

32. Як організувати стажування студентів на агропідприємствах?

33. Чому важливо інтегрувати теоретичне і практичне навчання?

34. Як оцінити ефективність практичної підготовки студентів?

35. Які переваги має дуальна система навчання у підготовці фахівців?

36. Як навчальні полігони сприяють розвитку професійних компетенцій студентів?

37. Чому стажування є важливим компонентом у навчанні майбутніх аграріїв?

38. Які інструменти можна використовувати для оцінки результатів практичного навчання?

39. Як забезпечити взаємодію між університетом та агропідприємствами у рамках стажувань?

40. Як досвід практичної підготовки впливає на працевлаштування студентів?

41. Що таке критичне мислення і яке його значення у професійній діяльності?

42. Які принципи формування критичного мислення у студентів?

43. Як критичне мислення допомагає вирішувати складні виробничі завдання?

44. Які методи розвитку критичного мислення можна використовувати у навчанні?

45. Як навчання з використанням кейсів сприяє формуванню критичного мислення?

46. Чому аналіз виробничих ситуацій є важливим у розвитку критичного мислення?

47. Як критичне мислення допомагає приймати обґрунтовані рішення у агровиробництві?

48. Які інструменти можна використовувати для оцінки рівня критичного мислення у студентів?

49. Як розвиток критичного мислення може покращити ефективність освітнього процесу?

50. Чому важливо формувати навички критичного мислення у майбутніх аграріїв?

51. Що таке моніторинг навчальних досягнень і яке його значення у освітньому процесі?

52. Які методи моніторингу є найбільш ефективними у аграрній освіті?

53. Як розробити критерії оцінювання успішності студентів?

54. Чому індикатори успіху важливі для оцінки ефективності навчальних програм?

55. Які показники слід враховувати під час моніторингу якості навчання?

56. Як результати моніторингу можуть вплинути на вдосконалення навчального процесу?

57. Чому важливо залучати роботодавців до оцінки результатів навчання?

58. Як порівняння результатів різних груп студентів може допомогти у вдосконаленні освітніх програм?

59. Які виклики виникають під час впровадження моніторингу навчальних досягнень?

60. Як моніторинг сприяє відповідності освіти сучасним потребам агровиробництва?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонов, О. В. (2021). Продуктивне навчання – сучасна педагогічна технологія пізнавальної діяльності учнів. Вісник педагогіки та психології, 12(3), 45–56.
2. Борисова, І. М. (2020). Розробка педагогічних програм для агровиробництва: підходи та методи. Науковий вісник аграрної освіти, 8(1), 22–34.
3. Гончаренко, С. У. (2019). Інтерактивні методи навчання в аграрній освіті. Освітні інновації, 33(4), 88–97.
4. Духанець, Д. В. (2020). Використання симуляторів у підготовці аграрних фахівців. Освітній простір України, 7(2), 112–128.
5. Іванов, М. М. (2022). Навчальні полігони як ефективний інструмент

практичної підготовки студентів аграрних спеціальностей. Аграрна освіта і наука: виклики та перспективи, 12(6), 67–82.

6. Карпіцький, М. М. (2021). Критичне мислення з позиції науки та філософії. Науковий вісник аграрної педагогіки, 4(3), 45–59.

7. Ляшенко, О. І. (2021). Моніторинг і оцінка результатів навчання: методи та інструменти. Педагогічні науки в умовах глобалізації, 9(4), 33–50.

8. Макаренко, М. І. (2020). Інноваційні підходи до розвитку критичного мислення у студентів. Педагогічна майстерність, (9), 88–105.

9. Пономарьов, К. А. (2023). Роль педагогічних технологій у підготовці фахівців для агровиробництва. Наукові праці з професійної освіти, 11(2), 72–90.

10. Ткаченко, Л. В. (2019). Впровадження дистанційного навчання в аграрну освіту: виклики та можливості. Освіта і наука у сучасному світі, 5(2), 55–70.

11. ЮНЕСКО. (2018). Teaching and Learning for a Sustainable Future. Retrieved from https://unesco.org

12. Пономарьова М. Професійна освіта в умовах глобальних змін та трансформації українського суспільства VII Міжнародна науково-практична конференція «Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення» ВП НУБіП У «БАІ С. 357-358. (Україна)

13. Пономарьова М. Мотивація до педагогічної професійної діяльності майбутніх викладачів вищої освіти. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 16 – 18 березня 2023 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. 1162 с С. 914-915. (Україна)

14. Пономарьова М. Освіта та агробізнес як вектор оновлення та зміцнення національних інтересів країни Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення», присвячена 125-річчю НУБіП України 2023. С. 248-250. (Україна)

15. Пономарьова М. Професійне зростання траєкторії освіти та агробізнесу в умовах зміцнення національних та

стратегічних завдань суспільства Сталий розвиток економіки, суспільства та підприємництва [Електронний ресурс]: матеріали Міжнар.наук.-практ. конф., Івано-Франківськ, 27-28 квітня 2023 р./ За ред. І. Перевозової. – Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. – 810 с. С. 373-374. (Україна)

16. Ponomarova M. Involving educational technologies as an effective vector of management competencies // Scientific Center of Innovative Research, International Conference on economics, accounting and finance-.15.12.2023. // https://conf.scnchub.com/ index.php/ ICEAF/ICEAF-2023/ paper/ view/ 689

17. Пономарьова М., Золотарьова С. Застосування штучного інтелекту в педагогічному процесі вищої школи Інновації та інтеграція цифрових трендів освітянського простору в економіку знань : матеріали всеукраїнського науково- педагогічного підвищення кваліфікації з економічних наук, 30 жовтня – 10 грудня 2023 р. – Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2023. – 264 с 179-181 DOI: https://doi.org/10.36059/978-966-397-332-6-52

18. Пономарьова М.С., Золотарьова С.А., Євсюков О.Ф., Засядьвовк А.О. Місце

мотиваційного навчання в освітньому просторі, Вісник науки та освіти, № 11(17) (2023): https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11(17).

19. Пономарьова М.С., Золотарьова С.А., Євсюков О.Ф Використання професійно-освітних компонетів та Soft-skills у сучасних моделях педагогічному менеджменту. Вісник науки та освіти, № 12(18) (2023). https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12 (18).

20. Пономарьова М., Євсюков О., Золотарьова С. Розвиток та перспективи професійної освіти у сільському господарстві / Наукові інновації та передові технології. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-11(25)-507-517.

21. Аграрні технології та інновації / автори: П. І. Мороз, О. В. Литвин. - Київ: Наукова думка, 2019. - С. 70-95.

22. Інноваційні методи навчання у аграрній освіті / автори: Н. М. Шевченко, Л. І. Іванченко. - Харків: Освітній простір, 2021. - С. 120-140.

23. Agricultural Systems. (n.d.). Journal of Agricultural Systems. Elsevier. Retrieved from

https://www.journals.elsevier.com/agricultural-systems

24. Computers & Education. (n.d.). Journal of Educational Technology. Elsevier. Retrieved from https://www.journals.elsevier.com/computers-and-education

25. Educational Research Review. (n.d.). International Journal of Educational Research. Elsevier. Retrieved from https://www.journals.elsevier.com/educational-research-review

26. International Journal of Agricultural Education and Extension. (n.d.). Journal of Agricultural Education Research. Retrieved from https://www.agriculturejournals.cz

27. International Journal of Educational Development. (n.d.). Global Educational Trends in Development. Elsevier. Retrieved from https://www.journals.elsevier.com/international-journal-of-educational-development

28. Journal of Agricultural Education and Extension. (n.d.). Agricultural Education Practices. Taylor & Francis. Retrieved from https://www.tandfonline.com/loi/raee20

29. Journal of Vocational Education &

Training. (n.d.). Vocational Training and Skills Development. Taylor & Francis. Retrieved from https://www.tandfonline.com/loi/rjve20

30. Studies in Educational Evaluation. (n.d.). Educational Evaluation Techniques and Practices. Elsevier. Retrieved from https://www.journals.elsevier.com/studies-in-educational-evaluation

31. Teaching and Teacher Education. (n.d.). Research and Development in Teacher Education. Elsevier. Retrieved from https://www.journals.elsevier.com/teaching-and-teacher-education

32. Educational Technology Research and Development. (n.d.). Technology in Education Research. Springer. Retrieved from https://www.springer.com/journal/11423

ЗМІСТ

ВСТУП 4

Мета і завдання навчальної дисципліни 9

Програма навчальної дисципліни 10

ТЕМА 1. ВСТУП ДО ПРОДУКТИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ. 13

Завдання 19

Ситуаційні завдання 19

Література 22

ТЕМА 2. РОЗРОБКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ АГРОВИРОБНИЦТВА. 23

Завдання 26

Ситуаційні завдання 29

Література 31

ТЕМА 3. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРАРНІЙ ОСВІТІ. 33

Завдання 38

Ситуаційні завдання 39

Література 41

ТЕМА 4. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА У ПРОДУКТИВНІЙ ПЕДАГОГІЦІ. 43

Завдання 48

Ситуаційні завдання 48

Література 50

ТЕМА 5. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ОСНОВА ПЕДАГОГІКИ В АГРОВИРОБНИЦТВІ. 51

Завдання 56

Ситуаційні завдання 56

Література 58

ТЕМА 6. МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ. 60

Завдання 65

Ситуаційні завдання 65

Література 67

Засоби діагностики успішності навчання 68

Завдання до самостійної, індивідуальної науково-дослідної роботи 78

Запитання для підсумкового контролю 82

Рекомендована література

Укладачі:

Пономарьова Марина Сергіївна

Золотарьова Світлана Анатоліївна

Новікова Вікторія Євгенівна

ПРОДУКТИВНА ПЕДАГОГІКА В АГРОВИРОБНИЦТВІ

навчально-методичний посібник до самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання
спеціальності *015 Професійна освіта (аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)*

Комп'ютерний набір і верстка М.С. Пономарьова

Підп. до друку _____2024 р. Формат 60х841/16. Гарнітура Таймс. Друк офсет. обсяг: 4,4 ум.-друк. арк.; 4,61 обл.-вид. арк.